

Tantárgy neve: Állattan MTB7003	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 70/30 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám a: 2 óra előadás és 2 óra gyakorlat az adott félévben	
A számonkérés módja: <u>koll.</u> /gyak.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások	
A tantárgy oktatásának általános célja a hallgatók általános tájékozottságának biztosítása az állattan egyes részterületein. Ismerjék meg az állati sejt felépítését, működését, az állati szövetek típusait, alapvető szerkezetüket, jelentőségüket. Legyenek tájékozottak a legfontosabb rendszertani egységek szintjén. A gyakorlatban is ismerjenek fel gerinctelen és gerinces fajokat, értékeljék ezek természetvédelmi és esetleges gazdasági jelentőségüket. Értékeljék az emberi tevékenység állatvilágra gyakorolt hatásainak következményeit. 1. Bevezetés az állattan a tudományok rendszerében. Sejttan. A sejt alapjai. Az állati sejt felépítése, működésének alapjai. Sejttípusok 2. Az állati szövetek. A hám, kötő, támasztó, izom és idegszövet. Felépítésük, típusaik, működésük 3. A sejtosztódás. A kromoszóma számtartó és számfelező osztódás, jelentősége. Az ivarsejtképződés. Egyedfejlődés. Az egyedfejlődés főbb szakaszai. Barázdálódás, csíralemezek, embrióburkok kialakulása, jelentősége 4. Rendszertani fogalmak. A rendszertani kategóriák. Az állati egysejtűek rendszertani áttekintése. Néhány gazdasági- és humánegészségügyi szempontból fontos faj életciklusa 5. Főbb főregtörzsek szervtani- és rendszertani áttekintése. Néhány gazdasági- és humán egészségügyi szempontból jelentős faj fejlődésmenete. A puhatestűek áttekintő rendszertana 6. Az ízeltlábúak anatómiájának és rendszertanának alapjai. A pókszabásúak és a rákok főbb csoportjai, fajai. Rovartani alapismeretek. Féligátalakulással fejlődő rovarok 7. A bogarak és a hártyásszárnyúak főbb családjai, fajai 8. A lepkék és a kétszárnyúak fontosabb családjai, fajai 9. A gerinces állatok általános anatómiai jellemzése. A csontos halak anatómiai és rendszertani áttekintése 10. A hazai kételtűek és hüllők anatómiája és rendszertana 11. A madarak anatómiai jellemzői. Szaporodásbiológia 12. A hazai madarak rendszertana. Fontosabb rendek, családok, fajok. 13. Az emlősök anatómiai jellemzői. 14. A hazai emlősök rendszertani áttekintése. Mezőgazdasági és természetvédelmi szempontból jelentős fajok.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban a gyakorlatok	

A gyakorlat általános célja hazánk állatvilágának megismerése.

1. Rendszertani alapfogalmak, Magyarország élőhelyei
2. Erdei élőhelyek állatvilága 1.
3. Erdei élőhelyek állatvilága 2.
4. Vizes élőhelyek állatvilága 1.
5. Vizes élőhelyek állatvilága 2.
6. Vizes élőhelyek állatvilága 3.
7. Gyakorlati dolgozat
8. Rétek, legelők állatvilága 1.
9. Rétek, legelők állatvilága 1.
10. Mezőgazdasági területek állatvilága 1.
11. Mezőgazdasági területek állatvilága 2.
12. Mezőgazdasági területek állatvilága 1.
13. Lakott területek állatvilága 1.
14. Gyakorlati dolgozat

A 2-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

1. Juhász, L. és Kozák, L. (2009): Állattani alapismeretek BSc hallgatók részére. Bátya Kiadó, Debrecen ISBN: 978-963-88523-0-4
2. Bakonyi Gábor (2003) Állattan, Mezőgazda Kiadó ISBN: 9632860446

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudás:

- Ismeri és érti a biológia területén lejátszódó folyamatokat, a köztük lévő összefüggéseket, és azokat alkotó módon tudja alkalmazni.

b) képesség:

- Képes értő, elemző módon szakterülete meghatározó hazai és nemzetközi szakirodalmát követni, megszerzett ismereteit szintetizálni
- Ismeri a zoológia alapjait.

c) attitűd:

- Nyitott és elkötelezett a természeti értékeket megőrző és a fenntartható gazdálkodás iránt.
- Környezettudatos magatartás jellemzi.
- Elkötelezett a környezetvédelmi, természetvédelmi előírások betartatása iránt.
- Munkavégzésében jogkövető magatartás jellemzi, és ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elkötelezett a problémák szakmai alapokon nyugvó megoldására.
- Véleményét szakmai alapokon hozza meg, azokat következetesen képviseli.
- A tudományos kutatás etikai szabályait és normarendszerét betartja.
- A természetvédelem legfontosabb kérdései kapcsán integrálja a nemzeti és európai értékekre támaszkodó szemléletmódot.

d) autonómia és felelősség:

- Nagyfokú önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében.
- Gyakorlati tapasztalatai birtokában képes önálló döntéseket hozni meghatározott munkafolyamatok megvalósítási módjáról, ütemezéséről.

– Szakmai felelősségtudattal hoz döntéseket, valamint vállalja döntéseinek következményeit.
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Gyüre Péter, adjunktus Ph.D.
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szendrei László, adjunktus Ph.D. Dr. Kövér László, adjunktus Ph.D. Tóth Norbert, tanszéki mérnök
Évközi ellenőrzés módja (pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):
fajfelismerés, gyakorlati dolgozat
Számonkérés módszereinek részletei (pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):
írásbeli, szóbeli
Az aláírás megszerzésének feltételei (pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):
A gyakorlati követelmények teljesítése
Vizsgakérdések, tételsor:
1. Határozza meg a rendszertani kategóriákat, a faj feletti szerveződési szinteket! 2. Ismertesse a faj fogalmát és a faj alatti szerveződési szinteket! 3. Ismertesse a lapos- és a hengeresférgék testfelépítését, néhány gazdaságilag fontos faj fejlődésmenetét! 4. Jellemezze a hazai puhatestűek főbb taxonjait, ezek testfelépítését, fontosabb fajait! 5. Ismertesse az ízeltlábú állatok általános testfelépítését! 6. Ismertesse a rovarok testfelépítésének főbb jellemzőit! 7. Ismertesse a bogarak rendjét, fontosabb fajait! 8. Ismertesse a lepkék rendjét, gazdaságilag fontosabb családjait, fajait! 9. Ismertesse a kétszárnyúak rövidcsápú alrendjének családjait, fontosabb fajait, életmódjukat! 10. Ismertesse a gerinces állatok általános testfelépítését! 11. Jellemezze általánosságban a csontoshalakat, és ismertesse főbb szervezettani sajátosságait! 12. Ismertesse a hazai csontoshalak rendjeit, ezek főbb jellemzőit! 13. Ismertesse a kétéltűek anatómiai jellemzőit, szaporodásukat! 14. Ismertesse a hazai kétéltűek családjait, fajait! 15. Ismertesse a hüllők anatómiai jellemzőit, szaporodásukat! 16. Ismertesse a hazai hüllők családjait, fajait! 17. Ismertesse a madarak testfelépítését, külső morfológiai sajátosságait! 18. Ismertesse a hazai madarak fontosabb rendjeit az énekesmadarak kivételével! 19. Ismertesse az énekesmadarak főbb ismérveit, családjait, a jellegzetes fajokat! 20. Ismertesse az emlősök általános testszerveződését. 21. Ismertesse az emlősök fogazattípusait, az eltérő életmódú csoportok táplálkozó szervrendszerét! 22. Mutassa be a ragadozó emlősöket és a patásokat. 23. Ismertesse a rágcsálók főbb ismérveit, fontosabb fajait, gazdasági jelentőségüket!

